Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0204

A kereskedelem szerepe az EU gazdasági biztonságának megerősítésében

Az Európai Parlament 2026. június 16-i állásfoglalása a kereskedelem szerepéről az EU gazdasági biztonságának megerősítésében (2025/2113(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre,

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

– tekintettel az Unióba irányuló közvetlen külföldi befektetések átvilágítási keretének létrehozásáról szóló, 2019. március 19-i (EU) 2019/452 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[1] (a közvetlen külföldi befektetések átvilágításáról szóló rendelet),

– tekintettel a kettős felhasználású termékek kivitelére, az azokkal végzett brókertevékenységre, az azokkal kapcsolatos technikai segítségnyújtásra, valamint azok tranzitjára és transzferjére vonatkozó uniós ellenőrzési rendszer kialakításáról szóló, 2021. május 20-i (EU) 2021/821 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2],

– tekintettel az Európa félvezető-ökoszisztémájának megerősítését célzó intézkedési keret létrehozásáról és az (EU) 2021/694 rendelet módosításáról szóló, 2023. szeptember 13-i (EU) 2023/1781 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (csiprendelet)[3],

– tekintettel az Uniónak és tagállamainak a harmadik országok által alkalmazott gazdasági kényszerítéssel szembeni védelméről szóló,

---

1 HL L 79. I, 2019.3.21., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj.
2 HL L 206., 2021.6.11., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj.
3 HL L 229., 2023.9.18., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1781/oj.

2023. november 22-i (EU) 2023/2675 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[4],

– tekintettel a kritikus fontosságú nyersanyagokkal való biztonságos és fenntartható ellátást biztosító keret létrehozásáról és a 168/2013/EU, az (EU) 2018/858, az (EU) 2018/1724 és az (EU) 2019/1020 rendelet módosításáról szóló, 2024. április 11-i (EU) 2024/1252 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[5] (a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet),

– tekintettel a „nettó zéró” technológiák európai gyártási ökoszisztémájának megerősítését célzó intézkedési keret létrehozásáról és az (EU) 2018/1724 rendelet módosításáról szóló, 2024. június 13-i (EU) 2024/1735 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[6],

– tekintettel a belső piaci szükséghelyzettel és a belső piac rezilienciájával kapcsolatos intézkedési keret létrehozásáról, valamint a 2679/98/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2024. október 9-i (EU) 2024/2747 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (a belső piaci szükséghelyzetről és rezilienciáról szóló rendelet)[7],

– tekintettel az EU gazdasági biztonsága szempontjából kritikus és a tagállamokkal közös további kockázatértékelés tárgyát képező technológiai területekről szóló, 2023. október 3-i bizottsági ajánlásra (C(2023)6689),

– tekintettel az Unió gazdasági biztonsága szempontjából kritikus technológiai területeken végrehajtott kiáramló befektetések felülvizsgálatáról szóló, 2025. január 15-i (EU) 2025/63 bizottsági ajánlásra[8],

– tekintettel a nemzeti ellenőrzési jegyzékek koordinálásáról szóló, 2025. április 8-i (EU) 2025/683 bizottsági ajánlásra[9],

---

4 HL L, 2023/2675, 2023.12.7., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2675/oj.
5 HL L, 2024/1252, 2024.5.3., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1252/oj.
6 HL L, 2024/1735, 2024.6.28., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj.
7 HL L, 2024/2747, 2024.11.8., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2747/oj.
8 HL L, 2025/63, 2025.1.15., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2025/63/oj.
9 HL L, 2025/683, 2025.4.16., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2025/683/oj.

– tekintettel a kutatásbiztonság fokozásáról szóló, 2024. május 23-i tanácsi ajánlásra[10],

– tekintettel az Unióban megvalósuló külföldi befektetések átvilágításáról, valamint az (EU) 2019/452 európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2024. január 24-i bizottsági javaslatra (COM(2024)0023),

– tekintettel a kritikus fontosságú gyógyszerek rendelkezésre állásának, az ilyen gyógyszerekkel való ellátás biztonságának, valamint a közös érdekű gyógyszerek rendelkezésre állásának és hozzáférhetőségének megerősítését célzó keret létrehozásáról, továbbá az (EU) 2024/795 rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2025. március 11-i bizottsági javaslatra (COM(2025)0102),

– tekintettel az Európai Uniós Kiberbiztonsági Ügynökségről (ENISA), az európai kiberbiztonsági tanúsítási keretrendszerről és az IKT-ellátási lánc biztonságáról, valamint az (EU) 2019/881 rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre (a második kiberbiztonsági jogszabály) irányuló, 2026. január 20-i bizottsági javaslatra (COM(2026)0011),

– tekintettel a digitális hálózatokról, az (EU) 2015/2120 rendelet, a 2002/58/EK irányelv és a 676/2002/EK határozat módosításáról, valamint az (EU) 2018/1971 rendelet, az (EU) 2018/1972 irányelv és a 243/2012/EU határozat hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre (a digitális hálózatokról szóló jogszabály) irányuló, 2026. január 21-i bizottsági javaslatra (COM(2026)0016),

– tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének az európai gazdasági biztonsági stratégiáról szóló, 2023. június 20-i közös közleményére (JOIN(2023)0020),

– tekintettel a „Versenyképességi iránytű az EU számára” című, 2025. január 29-i bizottsági közleményre (COM(2025)0030),

– tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének az EU gazdasági biztonságának megerősítéséről szóló, 2025. december 3-i közös közleményére (JOIN(2025)0977),

– tekintettel Enrico Letta „Much More Than A Market” [Jóval több mint piac] című, 2024. áprilisi jelentésére,

---

10 HL C, C/2024/3510, 2024.5.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3510/oj.

– tekintettel a „Politikai iránymutatás a következő Európai Bizottság (2024–2029) számára” című, 2024. július 18-i dokumentumra,

– tekintettel Mario Draghi „Az európai versenyképesség jövője” című, 2024. szeptember 9-i jelentésére,

– tekintettel a Bizottság elnökének a kereskedelemért és a gazdasági biztonságért, valamint az intézményközi kapcsolatokért és az átláthatóságért felelős biztosjelölthöz intézett, 2024. szeptember 17-i megbízólevelére,

– tekintettel a kritikus fontosságú gyógyszereknek az Európai Gyógyszerügynökség által az alapvető gyógyszerekkel való ellátás terén mutatkozó sebezhetőségek és hiányok kezelése érdekében létrehozott és fenntartott uniós jegyzékére,

– tekintettel az exportellenőrzésekről szóló, 2024. január 24-i bizottsági fehér könyvre (COM(2024)0025),

– tekintettel a kiáramló befektetésekről szóló, 2024. január 24-i bizottsági fehér könyvre (COM(2024)0024),

– tekintettel a potenciálisan kettős felhasználású technológiákkal kapcsolatos kutatás és fejlesztés támogatásának fokozására irányuló lehetőségekről szóló, 2024. január 24-i bizottsági fehér könyvre (COM(2024)0027),

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság jelentésére (A10-0148/2026),

A. mivel az EU kereskedelem és beruházás iránti nyitottsága továbbra is jólétének, versenyképességének és globális befolyásának sarokköve;

B. mivel a nemzetközi gazdasági környezet strukturális változáson ment keresztül, amelyet növekvő geopolitikai rivalizálás, rendszerszintű verseny, strukturális kapacitásfelesleg és a gazdasági eszközök stratégiai célokra való fokozódó felhasználása, például a kereskedelmi és gazdasági függőségek fegyverként való felhasználása és gazdasági kényszerítés jellemez;

C. mivel az exportellenőrzések vagy exportkorlátozások növekvő alkalmazása, a tisztességes versenyt torzító állami támogatási politikák, a kereskedelem fegyverként való felhasználása és a gazdasági kényszerítés szükségessé teszi, hogy az EU sürgősen kidolgozzon egy olyan, hatékony gazdasági biztonsági stratégiát, amely átfogóan kezeli gazdasági sebezhetőségeit;

D. mivel a hiteles gazdasági biztonsági stratégiát az EU gazdasági, digitális és pénzügyi autonómiájának megerősítésére irányuló célkitűzésnek kell vezérelnie, a belső piac integritásának megőrzése, az érintett ágazatokban fennálló túlzott függőségek számszerűsítése, a gazdasági szereplők jogbiztonságának biztosítása, valamint az EU a tisztességes és fenntartható kereskedelem és a szabályokon alapuló nemzetközi rend melletti elkötelezettségének fenntartása mellett; mivel ehhez csökkenteni kell a stratégiai technológiai függőségeket is, többek között a digitális infrastruktúra, a félvezetők, a felhőszolgáltatások és a kiberbiztonsági rendszerek terén, mivel ezek a gazdasági biztonság szerves részét képezik;

E. mivel a 2025. december 3-i közös közlemény koncepcionális változást jelez az EU gazdasági biztonsággal kapcsolatos megközelítésében, tükrözve azt a felismerést, hogy a kereskedelem és a gazdasági nyitottság nem tekinthető kizárólag pozitív összegűnek, és hogy a harmadik országok stratégiai célokból vagy kényszerítés szándékával kihasználhatják a kölcsönös gazdasági egymásrautaltságot; mivel ennek következtében az EU-nak és tagállamainak készen kell állniuk arra, hogy szükség esetén elfogadják a gazdasági költségeket a sebezhetőségek csökkentése és az általános biztonság fokozása érdekében; mivel a gazdasági biztonsági megfontolásokat ezért strukturális dimenzióként be kell építeni az EU kereskedelem- és gazdaságpolitikájába, ahelyett, hogy az attól való kivételes eltérésként kezelnék azokat;

F. mivel a 2023. június 20-i és 2025. december 3-i közös közleményben meghatározott átfogó keretek ellenére sem az uniós jog, sem más hivatalos uniós dokumentum nem határozza meg a gazdasági biztonság fogalmát; mivel mindazonáltal széles körű konszenzus alakult ki azzal kapcsolatban, hogy az EU gazdasági biztonsága abban áll, hogy képes előre jelezni a gazdaságát, polgárait és stratégiai érdekeit – beleértve az ellátási lánc rezilienciáját, a kritikus infrastruktúrák fizikai és kiberbiztonságát, a technológiabiztonságot, többek között a technológiaáthelyezés révén, valamint a gazdasági nyitottságot, ahol a függőségeket fegyverként használják vagy kényszerítést alkalmaznak – fenyegető veszélyeket, a fenyegetésektől elrettenteni és reagálni azokra, és hogy ennek kezeléséhez az EU-nak egyrészt a hazai termelés vagy diverzifikáció révén kell kezelnie a stratégiai függőségeket, másrészt pedig a kritikus eszközök feletti uniós ellenőrzés megőrzése, többek között a külföldi beruházások átvilágítása révén enyhítenie kell a strukturális sebezhetőségeket;

G. mivel a közelmúltbeli elemzések 30–40%-os különbséget tárnak fel az európai és a kínai gyártók termelési költségei között, ami az európai gyártási hozzáadott érték közel kétharmadát érinti; mivel ezek a strukturális és önerősítő jellegű különbségek állami támogatásból, tényezőköltség-előnyökből és szabályozási aszimmetriából álló koherens rendszernek tudhatók be, amelyeket a

termelékenységnövekedés önmagában nem képes ellensúlyozni; mivel az EU példátlan külső egyensúlyhiányt tapasztal Kínával szemben, és a hiány annak ellenére éri el a 400 milliárd EUR-t, hogy a világ többi részével szemben az Unió összesített egyenlege többletet mutat; mivel ezt az egyensúlyhiányt a Kínában masszívan támogatott gyártási kapacitásfelesleg okozta, amely dezindusztrializációt eredményezett az Unióban; mivel a várt árfolyam-kiigazítás nem valósult meg, ami tovább növeli a versenyképességi különbségeket, és hozzájárul az európai gyártók piaci részesedésének csökkenéséhez; mivel a meglévő uniós piacvédelmi eszközök nagyrészt termékspecifikusak, és végrehajtásuk a jelenlegi állás szerint nem elegendő az ilyen nagyságrendű rendszerszintű, az egész gazdaságra kiterjedő torzulások kezeléséhez;

H. mivel az EU a hasonló méretű joghatósági területekhez képest jelentősen kevesebb adminisztratív erőforrást különít el a piacvédelem végrehajtásra, ami a gyakorlatban akadályozza az ügyek megnyitását és kezelését, miközben az európai iparágakra egyre nagyobb kereskedelmi nyomás nehezedik; mivel a teljes behozatal volumenéhez és értékéhez képest az EU már most is lényegesen ritkábban alkalmaz piacvédelmi eszközöket, mint az Egyesült Államok, Kanada és Ausztrália; mivel a dömpingre és a kárra vonatkozó hasonló megállapítások ellenére az uniós dömpingellenes vámok gyakran jelentősen alacsonyabbak, mint a más jelentős gazdaságok által kivetett vámok; mivel az EU-nak kárkülönbözetet kell alkalmaznia, ha az alacsonyabb a dömpingkülönbözetnél; mivel az EU vonakodik attól, hogy kizárólag a kárveszély alapján lépjen fel; mivel az alacsonyabb végrehajtási intenzitás, az eljárási korlátok és a viszonylag szerény vámszintek kombinációja hozzájárul a kereskedelem eltérítéséhez és ahhoz, hogy az EU-t enyhébb végrehajtási környezetnek vagy „lerakóhelynek” tekintik, ami növeli az EU ipari bázisára nehezedő nyomást;

I. mivel az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás növekvő és rendszerszintű kockázatot jelent az EU hosszú távú gazdasági biztonságára nézve, zavart okozva az ellátási láncokban, veszélyeztetve a mezőgazdasági termelést és az erőforrásokért folyó versenyt szítva; mivel az, hogy Oroszország az Ukrajna elleni agresszív háborújának elindítását követően fegyverként használta a fosszilis tüzelőanyagok szállítását, különösen egyértelművé tette, hogy a megbízhatatlan harmadik országokból importált energiától való függőség közvetlen és akut fenyegetést jelent az Unió gazdasági biztonságára nézve, és hogy a megújuló energiaforrásokra való átállás felgyorsítása és kockázatmentesítése ezért nemcsak környezetvédelmi, hanem stratégiai szempontból is elengedhetetlen; mivel azonban maga a zöld átállás gyorsan új és jelentős függőségeket teremtett, különösen a kritikus fontosságú nyersanyagok és a tiszta technológiák, például a napelemek, a fotovoltaikus inverterek, az elektromos járművek és a hálózati

akkumulátorok tekintetében, amelyek kínálata Kínában összpontosul; mivel az Uniónak ügyelnie kell arra, hogy az egyik stratégiai függőséget ne váltsa fel egy másikkal, és ezért valódi autonómiára kell törekednie az ökológiai átálláshoz szükséges inputok terén, ami gazdasági biztonsági stratégiájának központi eleme;

J. mivel az ellátási lánc monitorozása segíthet a gazdasági biztonsági kockázatok azonosításában, megelőzésében és enyhítésében;

K. mivel a gazdasági biztonságnak végső soron az EU polgárait kell szolgálnia; mivel a külső gazdasági sokkhatásokkal szembeni ellenálló képesség és azok kezelése az életszínvonal megőrzésének, a közszolgáltatások folytonosságának és a társadalmi kohézió fenntartásának előfeltétele; mivel a gazdaságbiztonsági politikát ezért nemcsak makrogazdasági aggregátumok vagy stratégiai érdekek szempontjából kell értékelni, hanem a polgárok jóllétére gyakorolt konkrét hatása alapján is;

A változó gazdaságbiztonsági kockázati környezet

1. üdvözli a 2025. december 3-i közös közleményt, amely szükséges lépés a gazdasági biztonságra vonatkozó közös uniós megközelítés megerősítéséhez; megjegyzi, hogy további lépésekre van szükség az EU gazdasági biztonsági célkitűzéseinek gyakorlati megvalósításához, beleértve egy cselekvési tervet, egy ütemtervet és a stratégiai ágazatok ellátási láncainak kockázatmentesítésére vonatkozó konkrét célokat;

2. úgy véli, hogy a közös közlemény helyesen hangsúlyozza, hogy kultúraváltásra van szükség, amely a gazdasági biztonság reaktív megközelítése helyett proaktívabb megközelítést képvisel; hangsúlyozza, hogy ehhez olyan, az egész rendszerre kiterjedő megközelítést eredményező paradigmaváltásra van szükség, amelyben a Bizottság, a Parlament, a tagállamok, a magánszektor, valamint más köz- és magánszférabeli érdekelt felek együttműködnek annak érdekében, hogy hozzájáruljanak az EU gazdasági biztonságának megerősítésére irányuló célkitűzéshez; hangsúlyozza, hogy egy valódi európai gazdasági biztonsági stratégiának stratégiai orientáción kell alapulnia, amelynek mentén integrálja és stratégiailag összehangolja a szakpolitikákat az éghajlat és az energia, a kereskedelem és a verseny, a digitális piac szabályozása, az iparpolitika, a kutatás és innováció, a külföldi beruházások és az euró szerepe területén;

3. osztja a Bizottság azon értékelését, hogy a gazdasági biztonsági intézkedések rövid távon bizonyos költségekkel járhatnak mind a vállalatok, mind a közintézmények számára, de hangsúlyozza, hogy a függőségekből és a gazdasági kényszerítésnek való kitettségből eredő költségek sokkal magasabbak; kéri, hogy ezeket az intézkedéseket megfelelően támogassák a következő többéves

pénzügyi keret Horizont Európa és Versenyképességi Alapján keresztül; ösztönzi a Bizottságot, hogy biztosítson elegendő támogatást az ellátási lánc zavarai, illetve a gazdasági nyomás vagy gazdasági kényszerítés egyéb formái által leginkább érintett iparágak és munkavállalók számára;

4. emlékeztet arra, hogy az EU az egyik legnagyobb globális kereskedelmi nagyhatalom, és GDP-jének több mint 20%-a a külkereskedelemből származik; hangsúlyozza, hogy a kereskedelem és a nemzetközi beruházások alapvető fontosságúak az EU gazdasága szempontjából; hangsúlyozza, hogy az EU globális piacokba való nagyfokú integrációja növelte a harmadik országok által keltett zavaroknak, ezen országok kényszerítő gyakorlatainak és stratégiai befolyásának való kitettségét, ami az ellátási láncok szűk keresztmetszetein, a kritikus inputok tekintetében elfoglalt monopolhelyzeten, a kritikus technológiák magas kockázatú beszállítóitól való függőségen, valamint a kulcsfontosságú fizikai és digitális infrastruktúrák és a harmadik országokból származó energiaimport tekintetében fennálló sebezhetőségen keresztül jelentkezik; hangsúlyozza, hogy a stratégiai áruk, szolgáltatások és infrastruktúra tekintetében a külső szereplőktől való jelentős és strukturális függőség veszélyes sebezhetőségeket teremt, amelyeket sürgősen kezelni kell;

5. hangsúlyozza, hogy a közelmúltbeli válságok – többek között a Covid19-világjárvány, az Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborújából eredő energiaellátási zavarok, az illegális vámok, kereskedelmi korlátozások és egyéb protekcionista intézkedések elterjedése, a globális szállítási és logisztikai útvonalakat érintő visszatérő feszültségek, a kritikus fontosságú anyagokhoz való hozzáférésre irányuló kényszerkorlátozások, az éghajlatváltozás fokozódó gazdasági hatása, többek között a termelést és a logisztikát megzavaró szélsőséges időjárási események, az állami támogatási politikák és a támogatott kapacitásfelesleg harmadik országok általi dömpingje az európai piacok kulcsfontosságú ágazataiban – megmutatták, hogy az importfüggőségek hogyan vezethetnek gyorsan hiányhoz, inflációhoz, a helyi termelési kapacitások károsodásához és a termelés leállásához; hangsúlyozza, hogy az exportfüggőségekről is bebizonyosodott, hogy jelentős kockázatot hordoznak az uniós exportőrök számára; hangsúlyozza, hogy mind az import-, mind az exportfüggőség konkrét korlátok közé szorítja Európa gazdasági tevékenységét és az EU azon képességét, hogy hatékonyan reagáljon a külső sokkhatásokra; hangsúlyozza, hogy ezek a sebezhetőségek inkább strukturálisak, semmint ideiglenesek, mivel az idők során kialakult összefonódásokból és monopóliumokból erednek;

6. mély aggodalmát fejezi ki Kína kapacitásfelesleget tápláló rendszerszintű piaci torzulásai miatt, beleértve a kiterjedt, állam által irányított támogatási mechanizmusokat, a stratégiai „Vásárolj

kínait” közbeszerzést, a belföldi vállalatokkal szembeni preferenciális bánásmódot és a viszonosság hiányát; megismétli, hogy a kereskedelem nem lehet tisztességes egy olyan rendszerben, amelyben egy ország uralja és árasztja el a globális piacot;

7. üdvözli a Bizottság arra irányuló tervét, hogy átfogó, szisztematikus és rendszeresen frissített értékelést készítsen az EU értékláncok mentén fennálló legkritikusabb függőségeiről, és kéri, hogy ezek az értékelések tartalmazzák az uniós szűk keresztmetszeteket esetlegesen eredményező sebezhetőségek elemzését, beleértve az importkoncentrációkra és a globális piaci részesedésekre vonatkozó számszerűsített adatokat országonként és ágazatonként;

Megelőzés a diverzifikáció, az innováció és a versenyképesség révén

8. hangsúlyozza, hogy a gazdasági biztonság nem értelmezhető gazdasági elszigeteltségként; megerősíti, hogy a fenntartható kereskedelem és beruházások iránti nyitottság – a tisztességtelen verseny kezelését célzó intézkedésekkel, valamint a partnerek, a beszállítók, az energiaimport és a szállítási útvonalak diverzifikálásával kombinálva – az EU egyik elsődleges eszköze a kritikus ágazatokban jelentkező külső sokkhatásokkal és zavarokkal, valamint a kényszerítő gyakorlatokkal szembeni strukturális sebezhetőség csökkentésének; hangsúlyozza, hogy az EU rezilienciájának és gazdasági biztonságának megerősítését minden uniós kereskedelmi vagy beruházási partnerség esetében kifejezett célkitűzésnek kell tekinteni; hangsúlyozza, hogy az EU-ban előállított alternatívák iránti kereslet előmozdítása és az uniós alapú ágazati ökoszisztémák létrehozása kulcsfontosságú az EU gazdasági biztonságának hiteles kiépítéséhez;

9. hangsúlyozza, hogy az uniós piac nyitottságának a viszonosság, a megbízhatóság és a kényszerítésmentesség elvén kell alapulnia, és nem lehet feltétel nélküli, ha alapvető biztonsági érdekek forognak kockán; hangsúlyozza, hogy az EU jelentős gazdasági erősségekkel rendelkezik, különösen a 18 billió eurós egységes piaccal, 450 millió fogyasztójával, a csúcstechnológiai gyártás és szolgáltatások terén betöltött vezető szerepével, magas szintű szabványaival és normáival, valamint magas színvonalú oktatási intézményeivel és kutatási és fejlesztési (K+F) programjaival; hangsúlyozza, hogy ezeket az erősségeket ki kell használni a külső kényszerítéssel szemben, különösen azokon a területeken, ahol az európai áruk vagy technológiák nélkülözhetetlenek a globális piacokon;

10. figyelmeztet arra, hogy egy olyan mikro- és makrogazdasági környezet, amely gyengíti a vállalkozások versenyképességét, többek között olyan jellemzőkkel, mint a belső piaci akadályok, a szükségtelen adminisztratív terhek, a szabályozási bizonytalanság, a magas energiaárak, a túlságosan összetett engedélyezési eljárások

és az alulfinanszírozottság, visszafogja az innovációt, és aláássa az EU gazdasági rezilienciáját és biztonsági célkitűzéseit;

11. hangsúlyozza, hogy az EU gazdasági biztonsága nem erősíthető meg jelentősen mindaddig, amíg az európai gazdaság túlzott mértékben függ a fosszilis tüzelőanyagok behozatalától vagy a megújuló technológiáktól; úgy véli, hogy a nulla nettó kibocsátás elérését és a fosszilis tüzelőanyagok behozatalának megszüntetését célzó stabil és kiszámítható dekarbonizációs politikákra való törekvés hozzájárul a gazdasági biztonság megerősítéséhez és az EU versenyképességének fokozásához; hangsúlyozza, hogy a villamosításba és a körforgásos gazdaságba történő beruházások jelentős növelése és felgyorsítása alapvető fontosságú az EU külső szereplőktől való stratégiai függőségének csökkentéséhez; ösztönzi a Bizottságot, hogy fogadjon el erős és széles körű keresleti oldali szakpolitikákat az energetikai átállás szempontjából központi jelentőségű európai, alacsony szén-dioxid-kibocsátású stratégiai áruk, például a zöld acél, az akkumulátorok, a megújuló energiák és a félvezetők iránti kereslet növelése érdekében; felhívja továbbá a Bizottságot annak biztosítására, hogy a zöld átállás más formában ne ismételje meg ugyanazt a strukturális függőségi logikát, és e célból részesítse előnyben az uniós szintű termelési kapacitást, a stratégiai készletfelhalmozást és a beszerzés erőteljes diverzifikálását azon kritikus fontosságú nyersanyagok és tiszta technológiai összetevők esetében, amelyektől az átállás függ;

12. hangsúlyozza, hogy a teljeskörűen működő és integrált egységes piac a gazdasági biztonság egyik sarokköve; hangsúlyozza, hogy a mélyebb integráció és az áruk, szolgáltatások és tőke valóban harmonizált piaca előtt álló akadályok felszámolása elengedhetetlen EU hosszú távú társadalmi-gazdasági modelljéhez, versenyképességéhez és biztonságához; úgy véli, hogy az oktatásba, az innovációba és a K+F-be történő beruházások növelése az EU gazdasági biztonságának védelmére irányuló hosszú távú stratégia alapvető eleme;

13. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az EU a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátása tekintetében túlzott mértékben függ harmadik országoktól, elismerve, hogy ez a függőség jelentős geopolitikai, gazdasági és ellátási láncbeli sebezhetőségeknek teszi ki az EU-t; ezért úgy véli, hogy a belföldi reziliencia megerősítése – többek között a belföldi bányászatra és feldolgozásra vonatkozó stratégiai projektek, a fokozott újrafeldolgozási kapacitások, a jobb erőforrás-hatékonyság és a körforgásos gazdasági modell teljes körű végrehajtása révén – fenntartható és stratégiai megoldást jelent; felszólít a körforgásos gazdaságról szóló ambiciózus jogszabályra; felszólít a kritikus innovatív körforgásos technológiákba történő beruházások ösztönzésére és az ilyen beruházások védelmére;

14. hangsúlyozza, hogy a polgárok külső gazdasági sokkhatásokkal – többek között az ellátási láncok zavaraival, az energiaárak megugrásával és a gazdasági kényszerítés következményeivel – szembeni védelme a gazdaságbiztonsági politika egyik alapvető célkitűzése; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy szisztematikusan értékeljék a gazdasági biztonsági intézkedések társadalmi hatását, és hogy ezek az intézkedések ne érintsék aránytalanul a legkiszolgáltatottabbakat;

15. emlékeztet arra, hogy a kereskedelempolitika az EU hatáskörének stratégiai eleme, és azt proaktívan fel kell használni az EU biztonsági érdekeinek és stratégiai autonómiájának védelmére; hangsúlyozza, hogy a túlnyomórészt defenzív megközelítésen túllépve a meglévő eszközöket stratégiaibb és előretekintőbb módon kell ötvözni és alkalmazni, többek között a kölcsönös gazdasági függőségeknek az EU geopolitikai pozícióját erősítő kiaknázása révén;

16. emlékeztet arra, hogy az EU kereskedelmi és gazdasági biztonsági menetrendjének hatékonysága a kereskedelmi szabályok és a kereskedelmi, partnerségi és társulási megállapodások alapvető záradékainak következetes alkalmazásától függ; e tekintetben felhívja a Bizottságot, hogy fokozza erőfeszítéseit a saját kötelezettségvállalásainak és kötelezettségeinek való teljes körű és hatékony megfelelés biztosítása érdekében, különös tekintettel a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciára;

17. felhívja a Bizottságot, hogy zárja le a folyamatban lévő tárgyalásokat, és diverzifikációs stratégiájának központi elemeként aktívan törekedjen a megbízható partnerekkel kötött kereskedelmi megállapodások és ágazati partnerségek stratégiai és ambiciózus megközelítésére; úgy véli, hogy a harmadik országbeli beszállítók és az exportpiacok diverzifikációjának az EU strukturális sebezhetőségeinek egyértelmű értékelésén kell alapulnia és ahhoz kell igazodnia; hangsúlyozza, hogy a hagyományos átfogó szabadkereskedelmi megállapodásokat prioritásként ki kell egészíteni a kereskedelmi és beruházási partnerségek új, agilisabb és célzottabb formáival, amelyek kifejezetten arra irányulnak, hogy bizonyos magas kockázatú ágazatokban biztonságos és reziliens ellátási láncok kialakítása révén kockázatmentesítsék az importot és az exportot; hangsúlyozza, hogy az ilyen partnerségeknek kötelező erejű kötelezettségvállalásokat kell tartalmazniuk, és meg kell követelniük a Parlament teljes körű bevonását és a Parlamenttel szembeni átláthatóságot a tárgyalások során, valamint a Parlament egyetértését a ratifikációs folyamatban;

18. hangsúlyozza a korszerűsített EU–Mercosur társulási megállapodás stratégiai jelentőségét az EU gazdasági biztonsága szempontjából; hangsúlyozza, hogy a megállapodás hozzá fog járulni a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz való hozzáférés diverzifikálásához és a reziliens értékláncok megerősítéséhez;

19. kiemeli az Indiával való gazdasági és kereskedelmi együttműködés előmozdításának stratégiai jelentőségét, amely egyre fontosabb gyártási és technológiai központ, és egyre nagyobb szerepet játszik a digitális szolgáltatásokban és a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátásában;

20. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy felgyorsítsák a szabadkereskedelmi megállapodásokra irányuló, folyamatban lévő tárgyalásokat olyan partnerekkel, mint a Fülöp-szigetek és Thaiföld, és véglegesítsék az Indonéziával kötött kereskedelmi megállapodást, tekintettel a kritikus fontosságú ásványok termelésében, és az elektronikai cikkek és a tiszta technológiai alkatrészek előállításában betöltött növekvő szerepükre; hangsúlyozza, hogy kiszámítható kereskedelmi keretekre van szükség az exportkorlátozások és az ellátási koncentrációs kockázatok kezeléséhez, valamint ahhoz, hogy az EU szilárdabban beágyazódjon az indiai–csendes-óceáni térség ipari értékláncaiba;

21. üdvözli az Ausztráliával, a megbízható és hasonlóan gondolkodó partnerrel folytatott kereskedelmi tárgyalások lezárását; hangsúlyozza ezen, szabályokon alapuló partnerség fontosságát az ellátás stabilitásához és az ellátási láncok diverzifikálásához való hozzájárulásban, tekintettel Ausztrália kritikus fontosságú nyersanyagokból képzett jelentős tartalékaira, valamint a bányászati és feldolgozási technológiáik általa történő előállítására; üdvözli a közös gazdasági biztonsági kihívások kezelésére irányuló további együttműködést, különös tekintettel Ausztrália közvetlen tapasztalataira a gazdasági kényszerítésre való reagálás terén;

22. felszólít az EU és az Egyesült Királyság közötti strukturált gazdasági biztonsági párbeszéd létrehozására a kereskedelemmel, a beruházások átvilágításával és az ellátási lánc rezilienciájával kapcsolatos koordináció fokozása érdekében; támogatja az EU és az Egyesült Királyság közötti kereskedelmi és együttműködési megállapodás keretében folytatott szorosabb együttműködést a stratégiai ágazatokban bekövetkező zavarok előrejelzése érdekében;

23. támogatja az EU indiai–csendes-óceáni stratégiájának felhívását az ázsiai partnerekkel a gazdasági biztonság terén folytatott szorosabb együttműködésre, többek között a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetségének tagjaival való megerősített partnerségek, valamint a csendes-óceáni partnerségről szóló átfogó és progresszív megállapodásban részt vevő partnerekkel való szorosabb együttműködés révén;

24. sürgeti a tagállamokat, hogy ratifikálják a függőben lévő szabadkereskedelmi megállapodásokat;

25. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a fejlődő országokkal és régiókkal folytatott megújított és átfogó kereskedelmi és beruházási

párbeszédre olyan kölcsönösen előnyös partnerségek alapján, amelyek túlmutatnak a piacra jutás bővítésén vagy a természeti erőforrások kitermelésén; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a kereskedelmi megállapodások és az ágazati partnerségek keretében tiszta és fenntartható értékláncok kialakítása révén előmozdítsák a helyi és regionális értékteremtést, miközben előmozdítják az inkluzív és fenntartható fejlődést, és biztosítják a környezetvédelmi normák és a munkavállalói jogok védelmét;

26. megjegyzi, hogy az EU jelenleg ritkaföldfém-ellátásának mintegy 98%-a és magnéziumimportjának több mint 90%-a tekintetében Kínától függ, hogy a ritkaföldfémek belföldi újrafeldolgozási aránya továbbra is 1% alatt van, és hogy a globális lítiumfinomítási kapacitás több mint 60%-a és a ritkaföldfém-feldolgozási kapacitás több mint 85%-a egyetlen harmadik országban összpontosul, így az Unió messze elmarad a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendeletben kitűzött célok teljesítésétől; kiemeli a hasonlóan gondolkodó országokkal e területen kötött megállapodások fontosságát, valamint azt, hogy az uniós ellátási láncok rezilienciájának fokozása érdekében folytatni kell az új partnerségekről szóló tárgyalásokat;

27. hangsúlyozza, hogy az uniós kereskedelempolitikának stratégiai célként kell kitűznie a kritikus fontosságú nyersanyagok ellátási forrásainak diverzifikálását, tekintettel a zöld és digitális átállásban és a védelemben betöltött kulcsfontosságú szerepükre; megjegyzi, hogy bár a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendelet fontos lépés az EU rezilienciájának megerősítése felé, továbbra sem elegendő a kulcsfontosságú sebezhetőségek, különösen a finomítási és feldolgozási kapacitások korlátozott számú harmadik országban való, folyamatos koncentrációjának kezeléséhez; hangsúlyozza, hogy a rendelet uniós szinten nem kötelező erejű referenciaértékeken alapul, és hogy a célzott finanszírozás és a hatékony végrehajtási kapacitás rendelkezésre állása továbbra is korlátozott;

28. üdvözli a RESourceEU kezdeményezést, amelynek célja a stratégiai belföldi bányászat, a feldolgozási kapacitás és az újrafeldolgozás finanszírozásának növelése; hangsúlyozza azonban, hogy ezeket a promóciós intézkedéseket védelmi és partnerségi intézkedésekkel kell kombinálni a kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncának 2030-ig történő sikeres kockázatmentesítése érdekében; megismétli, hogy a megbízható kritikus fontosságú nyersanyagok értékláncaiba történő beruházások hosszú távú üzleti megalapozottságát és életképességét ezért árplafonoknak és átvételi garanciáknak kell kísérniük a hasonlóan gondolkodó országokkal szoros együttműködésben, ezáltal ellensúlyozva annak kockázatát, hogy egy harmadik ország visszaél monopolhelyzetével, hogy alákínáljon a kiszolgáltatott versenytársaknak; hangsúlyozza, hogy a ResourceEU kezdeményezésnek hatékony eszközzé kell válnia, amely felgyorsítja a kritikus fontosságú nyersanyagokról szóló rendeletben előírt, 2030-

ig teljesítendő célkitűzések elérését; hangsúlyozza, hogy a kitermelési, feldolgozási és újrafeldolgozási projektek összehangolt pénzügyi támogatásának gyors mozgósítása nélkül az EU nem lesz abban a helyzetben, hogy a meghatározott határidőn belül teljesítse referenciaértékeit;

29. hangsúlyozza, hogy az EU kritikus fontosságú nyersanyagokkal kapcsolatos diplomáciájának túl kell mutatnia a kitermelésen és az elsődleges erőforrásokhoz való hozzáférésen, és szisztematikusan foglalkoznia kell a feldolgozási, finomítási és downstream tevékenységekkel, amelyek terén a stratégiai sebezhetőségek és a koncentrációs kockázatok továbbra is különösen súlyosak;

Az azonosított kockázatok nyomon követése, kezelése és csökkentése

30. arra a következtetésre jut, hogy az EU gazdasági biztonságának megerősítése kulcsfontosságú az EU gazdasági és politikai szuverenitásának, az egységes piac integritásának, az ellátási láncok rezilienciájának, az uniós vállalatok gazdasági életképességének és az uniós polgárok megélhetésének megőrzéséhez, többek között a minőségi munkahelyek tekintetében is; hangsúlyozza, hogy a gazdasági biztonság átfogó és integrált megközelítésének nemcsak a külső függőségek csökkentésére kell irányulnia, hanem a stratégiai autonómia kiépítésére is a kritikus fontosságú nyersanyagok, a technológia, az energia, a közlekedés, a pénzügyek és a digitális infrastruktúra terén; ezért felhívja a Bizottságot, hogy a következetes megközelítés biztosítása érdekében általánosan érvényesítse a gazdasági biztonság szempontját valamennyi iparpolitikában, beleértve az ágazati jogszabályokat és az ellátási láncok kockázatértékeléseit is;

31. elismeri, hogy bizonyos kritikus gazdasági kitettségek nagyságrendjüknél, koncentrációjuknál, stratégiai jelentőségüknél vagy visszafordíthatatlanságuknál fogva célzott, sürgős és határozott kockázatcsökkentő intézkedéseket tesznek szükségessé; hangsúlyozza, hogy ilyen esetekben az EU alapvető érdekeinek és a közrend védelme érdekében az intézkedések jogszerűen magukban foglalhatják a piacra jutás, a gazdasági tevékenység vagy a harmadik országokból származó beruházások korlátozását vagy tilalmát; megismétli, hogy az egységes piachoz való hozzáférés az EU legnagyobb ösztönző ereje, és felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy használják fel a fordított függőségeket arra, hogy nyomást gyakoroljanak a harmadik országokra az EU-ra kivetett jogellenes exportkorlátozások megszüntetése érdekében;

32. ösztönzi a Bizottságot, hogy javasoljon további intézkedéseket a gazdasági biztonsági kockázatok megelőzésére vagy korlátozására; e tekintetben támogatja a Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy az uniós gazdasági szereplők számára írják elő a beszállítók

diverzifikálását bizonyos magas kockázatú ágazatokban; úgy véli, hogy ezt a jövőben ki kell terjeszteni annak érdekében, hogy a gazdasági szereplők számára előírják az ellátás helye szerinti ország vagy régió diverzifikálását is;

33. hangsúlyozza, hogy hatékony eszközöket kell kidolgozni a gazdasági biztonsági kockázatok korai nyomon követésére, azonosítására és értékelésére a magas kockázatú területek értékláncai mentén, hogy lehetővé váljon a meglévő és potenciális stratégiai függőségek proaktív feltérképezése; hangsúlyozza, hogy a tagállamok és a magánszektor alapvető partnerek a függőségek azonosításában és értékelésében; támogatja a Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy hozzanak létre egy gazdasági biztonsági hírszerzési központot a rendelkezésre álló információk konszolidálása érdekében; felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki olyan eszközöket, amelyek célja a gazdasági felderítési információk megosztása a nemzetközi partnerekkel annak érdekében, hogy előre lehessen jelezni azokat a harmadik országbeli intézkedéseket, amelyek fegyverként használják fel az EU-val szembeni függőségeket;

34. felhívja a Bizottságot, hogy hozzon létre éves gazdasági biztonsági eredménytáblát a gazdasági biztonsági stratégia céljai felé tett előrehaladás szisztematikus értékelésére; hangsúlyozza, hogy egy ilyen mechanizmusnak egyértelmű és mérhető mutatókat kell tartalmaznia, amelyek többek között ágazatonként mutatják a kritikus függőségek csökkenését, a gazdasági biztonság szempontjából relevánsként azonosított piacvédelmi eszközök számát, valamint az alternatív beszállítók számának növekedését; hangsúlyozza, hogy az átlátható és rendszeres adatszolgáltatás elengedhetetlen az elszámoltathatóság és a megalapozott szakpolitikai kiigazítás biztosításához;

35. hangsúlyozza, hogy ezeknek az intézkedéseknek arányosnak kell lenniük, a kockázat súlyosságához és tartósságához kell igazodniuk, egyértelműen meghatározott kockázati küszöbértékeken, objektív és ellenőrizhető kritériumokon, valamint előzetes értékeléseken kell alapulniuk, és azokat folyamatosan nyomon kell követni és felül kell vizsgálni;

36. hangsúlyozza, hogy – amint azt a Bizottság a 2025. december 3-i közös közleményben javasolta – a strukturális sebezhetőségek, a piaci torzulások és a nem piaci magatartás kezelésére szolgáló meglévő uniós eszközöket szükség esetén korszerűsíteni kell, és stratégiaibb és határozottabb módon kell alkalmazni, valamint hogy az ilyen eszközök széttagolt, bizonytalan vagy következetlen alkalmazása aláássa hatékonyságukat, beleértve elrettentő hatásukat is; sürgeti a Bizottságot, hogy rövidítse le a piacvédelmi vizsgálatok határidejét, és kövesse különböző országok példáját azáltal, hogy az uniós ipart érő helyrehozhatatlan károk megelőzése érdekében nagyobb mértékben alkalmazza a kárveszélyre vonatkozó meglévő

rendelkezéseket és az ideiglenes intézkedéseket, amelyek jogilag megengedettek, de kihasználatlanok;

37. hangsúlyozza, hogy bár a gazdasági biztonság hosszú távon nem érhető el általános autarkikus vagy protekcionista intézkedésekkel, jelenleg sürgősen célzott intézkedéseket kell hozni a dezindusztrializációs hullám megállítása és az EU stratégiai ágazatainak az olcsó, harmadik országbeli behozatal által támasztott tisztességtelen versennyel szembeni védelme érdekében olyan ágazatokban, mint az acélipar, a vegyipar, a gyógyszeripar, a megújuló energia és a zöld áruk; felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki cselekvési tervet a globális kapacitásfelesleg által leginkább veszélyeztetett uniós stratégiai ágazatok védelmére;

38. úgy véli, hogy az ipari kapacitás több stratégiai ágazatra kiterjedő egyidejű bővítése egyes jelentős harmadik országbeli gazdaságok, nevezetesen Kína részéről rendszerszintű versenykihívást jelent, amelyet ágazatonkénti válaszokkal nem lehet megfelelően kezelni; úgy véli, hogy az ilyen rendszerszintű kockázatok rendszerszintű válaszokat igényelnek, amelyek inkább a nagymértékű kapacitásfelesleget eredményező strukturális feltételeket veszik célba, ahelyett, hogy az egyes piacokon jelentkező következményeiket kezelnék;

39. üdvözli a globális kapacitásfelesleg által az uniós acélpiacra gyakorolt negatív kereskedelmi hatások kezeléséről szóló rendeletre irányuló, 2025. október 7-i bizottsági javaslatot[11], amely elismeri az életképes európai acélágazat fenntartásának stratégiai fontosságát; hangsúlyozza, hogy az európai acélgyártási kapacitás elvesztése visszafordíthatatlan kockázatot jelentene a gazdasági biztonságra nézve; megjegyzi azonban, hogy a kapacitásfelesleg problémája nem korlátozódik az acélra és az alumíniumra, hanem számos más ágazatot is érint, például a vegyi anyagokat, valamint az acélból és alumíniumból származó termékeket; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a piacvédelmi vizsgálatok túl lassúak, erőforrás-igényesek és termékspecifikusak ahhoz, hogy megfelelően kezeljék a kapacitásfelesleg által a gazdaság egészében okozott torzulásokat; úgy véli, hogy az EU-nak megfelelő eszközökkel kell felvérteznie magát a rendszerszintű kapacitásfelesleg nyomon követésére és kezelésére az értéklánc egészében;

Kereskedelempolitikai eszközök, végrehajtás és elrettentés

40. hangsúlyozza, hogy az elrettentés és a versenyképesség gyengül, ha a végrehajtási intézkedések késedelmesek, következetlenek vagy bizonytalannak tűnnek; felhívja ezért a Bizottságot, hogy a gazdaságbiztonsági kockázatok vagy tisztességtelen gyakorlatok fennállásának vagy veszélyének megállapítását követően biztosítsa

---

11 COM(2025)0726.

az időben történő döntéshozatalt, az egyértelmű aktiválási kritériumokat és a kiszámítható következményeket;

41. hangsúlyozza, hogy az uniós kereskedelempolitika hatékony végrehajtásához és a bővülő gazdasági biztonsági dimenzióhoz megfelelő adminisztratív és technikai erőforrásokra van szükség; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy Kereskedelmi és Gazdasági Biztonsági Főigazgatósága elegendő személyzettel, szakértelemmel és erőforrással rendelkezzen a piacvédelmi eszközök hatékony érvényesítéséhez és az EU gazdasági biztonsági stratégiájának végrehajtásához; hangsúlyozza, hogy a jelenlegi geogazdasági környezetben meg kell erősíteni az EU gazdasági biztonsági képességeit;

42. hangsúlyozza, hogy a jelenlegi kereskedelmi szabályok szisztematikus érvényesítése az EU elsődleges és arányos válasza a meg nem felelésre, és az minden hiteles gazdasági biztonsági stratégia előfeltétele; sajnálja azonban, hogy a jelenlegi szabályok végrehajtása nem kezeli teljes mértékben a problémát; ezért felhívja a Bizottságot, hogy vezessen be a hasonló partnerek által alkalmazottakkal összevethető, magasabb dömpingellenes vámokat az uniós piacon a kereskedelem eltérítésének és a dömpingnek az ellensúlyozása érdekében; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy a harmadik országbeli exportőrök dömpingkülönbözetének kiszámításakor vegye figyelembe a környezetvédelmi, energia- és munkaerőköltségeket, és térjen el az alacsonyabb vám szabályától, amelyet a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) nem ír elő;

43. megjegyzi, hogy a dömpingellenes és szubvencióellenes eljárások túlságosan célzottak, túl erőforrás-igényesek és túl lassúak ahhoz, hogy kezelni tudják az uniós ipar előtt álló jelenlegi versenykihívások és kapacitásfelesleg nagyságrendjét és strukturális jellegét;

44. hangsúlyozza, hogy az Unió rezilienciával kapcsolatos célkitűzései – amelyek magukban foglalják az ökológiai, gazdasági és társadalmi átmenet fenntartható, méltányos és demokratikus módon történő kezelésének képességét, valamint az emberi, állati és növényi egészség és a természeti erőforrások megőrzését – szilárdan beépültek az elsődleges és másodlagos uniós jogba; úgy véli, hogy ez a jogi keret szilárd és nagyrészt kiaknázatlan alapot biztosít az Általános Vám- és Kereskedelmi Egyezmény XX. cikkében előírt általános kivételek alkalmazásához; felhívja a Bizottságot, hogy teljesebben és szisztematikusabban alkalmazza a XX. cikk szerinti kivételeket, amennyiben az ezen legitim politikai célkitűzéseket szolgáló uniós intézkedéseket a WTO keretében megtámadják;

45. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a meglévő eszközök módosítására az aktívabb, stratégiaibb és összehangoltabb használat lehetővé tétele érdekében, és javasoljon új eszközöket, amennyiben egyértelmű és bizonyítható hiányosságot azonosítottak a meglévő

uniós eszközök hatékonyságában; felszólít a gazdasági biztonság szempontjából releváns meglévő és jövőbeli jogszabályok és kezdeményezések egyszerűsítésére;

46. hangsúlyozza, hogy a gazdasági kényszerítésre adott uniós válasz hitelessége mindenekelőtt attól függ, hogy az EU készen áll-e arra, hogy időben azonosítsa és hivatalosan jellemezze a kényszerítő gyakorlatokat, és ezáltal elindítsa az elrettentést és a tárgyalási befolyást egyaránt alátámasztó folyamatot; úgy véli, hogy a kényszerítés elleni eszköz a legalkalmasabb az EU erősségeinek e tekintetben történő kiaknázására; hangsúlyozza, hogy az eszközt a kényszerítéssel vagy az azzal való fenyegetéssel szemben kell aktiválni, és hogy a dezeszkaláció valamennyi lehetőségét fel kell tárni, végső megoldásként ellenintézkedéseket alkalmazva;

47. felhívja a Bizottságot, hogy sürgősen erősítse meg az EU elrettentő képességét; sürgeti a Bizottságot, hogy dolgozzon ki proaktív stratégiát az EU gazdasági szuverenitását – többek között az annak alapjául szolgáló kritikus infrastruktúrát – célzó fenyegetésekre való reagálás érdekében; hangsúlyozza, hogy egy ilyen stratégiának képesnek kell lennie arra, hogy az uniós ellenintézkedések teljes eszköztárának felhasználásával gyorsan és hatékonyan visszatartsa a külföldi szereplőket attól, hogy beváltsák a fenyegetéseiket;

48. hangsúlyozza, hogy amennyiben a végrehajtás és a szerepvállalás nem változtatja meg a magatartást, az EU válaszlépéseinek fokozatos, arányos és visszafordítható eszkalációs megközelítést kell követniük, lehetővé téve a nyomás ellenőrzött módon történő növelését, fenntartva ugyanakkor a jogbiztonságot és a dezeszkaláció hiteles lehetőségeit; sürgeti a Bizottságot, hogy reagáljon határozottabban e tekintetben, emlékeztetve arra, hogy azok az intézkedések, amelyek nem változtatják meg a kárt okozó és kényszerítő magatartást, aláásható az uniós kereskedelempolitika hitelességét és befolyását, ami magas kezdeti politikai költségekkel jár a beavatkozás tekintetében, az egyenlő versenyfeltételek helyreállítása nélkül;

49. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a végrehajtási, piacvédelmi és kényszerítő intézkedések alkalmazását koherens operatív kereten belül, a tagállamokkal és a gazdasági szereplőkkel összehangoltan koordinálják; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy vizsgálja meg egy uniós szintű tehermegosztási mechanizmus kidolgozását annak érdekében, hogy segítse a gazdasági kényszerítésre adott nemzeti válaszok költségeinek elosztását, biztosítva a politikai kohéziót és a gazdasági rezilienciát az eszkalálódó kereskedelmi feszültségekkel szemben;

50. hangsúlyozza, hogy az európai közfinanszírozási erő az Unió egyik alapvető erőssége; úgy véli, hogy európai közpénzeket csak akkor szabad elkölteni, ha azok bizonyíthatóan megerősítik az EU

szuverenitását és rezilienciáját; felhívja a Bizottságot, hogy használja ki ezt az erősséget, és hozzon létre egy finanszírozásfelfüggesztési eszközt, amely lehetővé teszi az uniós finanszírozáshoz való hozzáférés gyors korlátozását olyan helyzetekben, amikor harmadik országok olyan intézkedéseket hoznak, amelyek aláássák az EU gazdasági biztonságát;

51. hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a védelmi vonatkozású termelésben használt kritikus alkotóelemekhez, nyersanyagokhoz és alaptechnológiákhoz való biztonságos és megszakítás nélküli hozzáférést; hangsúlyozza, hogy az ellátási lánc sebezhetőségei a kettős felhasználású termékek ágazataiban közvetlen hatással lehetnek az EU műveleti készenlétére és gazdasági rezilienciájára;

52. hangsúlyozza, hogy a polgári innováció és a védelmi alkalmazások közötti egyre szorosabb kapcsolat koherens megközelítést tesz szükségessé a kettős felhasználású termékek ágazatainak átvilágítása, exportellenőrzése és beruházásfelügyelete terén annak érdekében, hogy az EU megelőzhesse az érzékeny technológiák szándékolatlan átadását, ugyanakkor megőrizhesse versenyképességét;

53. kiemeli az Unió kettős felhasználású termékekre vonatkozó exportellenőrzési keretének strukturális korlátait, nevezetesen a lassú multilaterális rendszerekre való támaszkodását, a kialakulóban lévő és gyorsan fejlődő technológiák előrejelzésére és az azokra való reagálásra való korlátozott képességét, valamint a tagállamok közötti széttagolt végrehajtást;

54. úgy véli, hogy a jelenlegi exportellenőrzési keret a különböző tagállami szintű nemzeti politikák és intézkedések mozaikja, amely nem biztosítja a jelenlegi geogazdasági helyzetre való reagáláshoz szükséges hatékonyságot, következetességget és gyorsasággot; hangsúlyozza, hogy az EU gazdasági biztonsága szempontjából sürgősen szükség van a meglévő nemzeti exportellenőrzési politikák reformjára és az azokon való túllépésre; hangsúlyozza, hogy uniós szinten harmonizált exportellenőrzési rendszert kell kidolgozni; hangsúlyozza, hogy az exportellenőrzések nemzetközi partnerekkel való összehangolása jelentősen megerősítené az EU gazdasági biztonságát;

55. üdvözli a kettős felhasználású termékek kivitelére vonatkozó uniós ellenőrzési jegyzéknek a Wassenaari Megállapodás égisze alatt elfogadott jegyzékkel összhangban történő közelmúltbeli aktualizálását, annak ellenére, hogy Oroszország megvétózta azt;

felszólít az (EU) 2021/821 rendelet[12] sürgős felülvizsgálatára annak érdekében, hogy az EU egységesen léphessen fel az exportellenőrzésekkel kapcsolatban, és Unió-szerte egységes ellenőrzéseket hozzon létre, amelyek ugyanakkor továbbra is igazodnak a nemzetközi normákhoz, és fenntartják a jogbiztonságot a gazdasági szereplők számára; ezzel összefüggésben kéri, hogy a Bizottságon belül hozzanak létre egy konszolidált közös gazdaságbiztonsági politikai egységet az uniós exportellenőrzések és szankciók harmadik országok általi tartós megkerülése által támasztott változó gazdasági biztonsági kihívások kezelése érdekében; megjegyzi, hogy az egységnek a tagállamok hírszerző közössége támogatásával a kialakulóban lévő kijátszási taktikák azonosítása érdekében fokozott hozzáféréssel kell rendelkeznie a kijátszás céljából szerveződött hálózatokra vonatkozó, valós idejű hírszerzési információkhoz, valamint képesnek kell lennie a hírszerzési információk valós idejű megosztására az ipari szereplőkkel; megjegyzi továbbá, hogy fel kell ruházni az exportellenőrzések végrehajtására vonatkozó hatáskörrel, valamint a technológiafejlesztéshez, -elemzéshez és a nemzetközi koordinációhoz szükséges erőforrásokkal, továbbá a megbízható ellenőrzési rendszerek és az ellátási lánc nyomon követésére szolgáló technológiák bevezetésére vonatkozó hatáskörrel;

56. hangsúlyozza, hogy az EU közös biztonság- és védelempolitikájának biztosítania kell az EU gazdasági biztonsági célkitűzéseivel való koherenciát; hangsúlyozza, hogy a stratégiai függőségek, az ellátási lánc sebezhetőségei és a kényszerítő gazdasági gyakorlatok egyre inkább közvetlen biztonsági következményekkel járnak, és hatással vannak az EU védelmi technológiai és ipari bázisának kapacitásaira; kéri, hogy a gazdasági biztonsági megfontolásokat szisztematikusan építsék be az uniós stratégiai dokumentumokba, védelmi tervezésbe és válságreagálási mechanizmusokba annak érdekében, hogy megerősítsék az EU felkészültségét és rezilienciáját az egyre vitatottabb geopolitikai környezetben;

Beruházások, tőkeáramlások és stratégiai kitettség

57. üdvözli az ipar felgyorsításáról szóló jogszabállyal kapcsolatban folyamatban lévő jogalkotási munkát, és hangsúlyozza, hogy az hozzájárulhat az EU gazdasági biztonsági célkitűzéseihez; úgy véli, hogy a jogi aktus jelentősen hozzájárulhat a stratégiai függőségek csökkentéséhez, valamint az EU külső sokkhatásokkal és kényszerítő gyakorlatokkal szembeni rezilienciájának fokozásához;

---

12 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/821 rendelete (2021. május 20.) a kettős felhasználású termékek kivitelére, az azokkal végzett brókertevékenységre, az azokkal kapcsolatos technikai segítségnyújtásra, valamint azok tranzitjára és transzferjére vonatkozó uniós ellenőrzési rendszer kialakításáról (HL L 206., 2021.6.11., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/821/oj).

58. hangsúlyozza, hogy a stratégiailag érzékeny ágazatokban az uniós finanszírozású programokat úgy kell megtervezni és végrehajtani, hogy azok elsősorban az európai ipari kapacitást, technológiai fejlődést és az EU-n belüli értékteremtést erősítő beruházásokat szolgálják; hangsúlyozza, hogy ezekben az ágazatokban az uniós finanszírozáshoz való hozzáférést megfelelő biztosítékokhoz és feltételekhez kell kötni annak biztosítása érdekében, hogy a kedvezményezettek ne jelentsenek gazdasági biztonsági kockázatot, és hogy a finanszírozott tevékenységek hatékonyan hozzájáruljanak az EU hosszú távú rezilienciájához és stratégiai érdekeihez;

59. hangsúlyozza, hogy az EU-n belüli gyártást ösztönző intézkedésekre is szükség van annak érdekében, hogy az EU még inkább nélkülözhetetlenné váljon a kritikus ellátási láncok és szűk keresztmetszetek tekintetében; üdvözli a nettó zéró iparról szóló rendeletben[13] meghatározott rezilienciakövetelményeket, és hangsúlyozza annak fontosságát, hogy azokat megbízható beszállítóktól származó kvótákkal kombinálják, többek között az alternatív uniós székhelyű beszállítók ösztönzése és a nettó zéró iparról szóló jogszabályban meghatározott gyártási célok elérése érdekében;

60. hangsúlyozza, hogy a stratégiai ágazatokban hozott közbeszerzési döntéseket az EU ipari kapacitásának, ellátásbiztonságának és gazdasági biztonságának megerősítésére kell felhasználni; hangsúlyozza, hogy az ilyen ágazatokban a közbeszerzési szerződésekhez és a kapcsolódó uniós támogatáshoz való hozzáférést egyértelmű támogathatósági feltételekhez kell kötni, biztosítva, hogy a részt vevő szervezetek ne jelentsenek gazdasági biztonsági kockázatot;

61. hangsúlyozza, hogy a kulcsfontosságú ágazatokhoz kapcsolódó közbeszerzéseknek foglalkozniuk kell a kölcsönös hozzáférés hiányával; felszólít az uniós eszközök hatékony alkalmazására a harmadik országokkal szemben, a korlátozó vagy diszkriminatív közbeszerzési intézkedésekre való reagálás érdekében, az egyenlő versenyfeltételek elve alapján;

62. emlékeztet arra, hogy a határokon átnyúló beruházások és tőkeáramlások a növekedés, az innováció és a versenyképesség fontos mozgatórugói az EU-ban; megjegyzi, hogy a több mint 1 milliárd EUR összegű finanszírozást igénylő európai növekvő innovatív vállalkozások sok esetben kénytelenek tőkebevonás céljából elhagyni az EU-t; ezért felhívja a Bizottságot, hogy sürgősen

---

[13] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1735 rendelete (2024. június 13.) a „nettó zéró” technológiák európai gyártási ökoszisztémájának megerősítését célzó intézkedési keret létrehozásáról és az (EU) 2018/1724 rendelet módosításáról (HL L, 2024/1735, 2024.6.28., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).

valósítsa meg a tőkepiaci uniót, továbbá felhívja az Európai Versenyképességi Alapot, hogy pótolja a növekvő innovatív vállalkozások finanszírozási hiányát; megjegyzi azonban azt is, hogy beruházások kitettséget is teremthetnek, amennyiben az érzékeny eszközök, technológiák vagy kritikus infrastruktúrák ellenőrzése, befolyása vagy az azokhoz való hozzáférés harmadik országokban koncentrálódik;

63. hangsúlyozza a közvetlen külföldi befektetések átvilágításáról szóló felülvizsgált rendelet mint alapvető gazdasági biztonsági eszköz fontosságát, és felszólít annak valamennyi tagállamban történő következetes, hatékony és szigorú alkalmazására, többek között átfogó nemzeti átvilágítási mechanizmusok, egyértelmű határidők, valamint a nemzeti hatóságok és a Bizottság közötti megerősített együttműködés és információmegosztás révén, továbbá kockázatok azonosítása esetén kéri a hatékony nyomon követést; sürgeti a Bizottságot, hogy teljes mértékben és proaktívan használja ki a felülvizsgált rendelet rendelkezéseit annak biztosítása érdekében, hogy a kritikus technológiák jegyzékét folyamatosan felülvizsgálják és rendszeresen frissítsék;

64. szorgalmazza a befektetések átvilágításának koherensebb és összehangoltabb európai megközelítésére, amelyet erősebb uniós szintű végrehajtás, valamint szilárdabb és egyértelműen meghatározott piacra jutási feltételek támogatnak; e tekintetben felszólít a közvetlen külföldi befektetések további erős átvilágítási mechanizmusaira olyan gazdasági biztonsági mutatókkal, mint a közös vállalkozások, a technológiák európai szervezeteknek történő átadása, a beruházás eredményének hasznosítására vonatkozó megállapodások, amelyekben a külföldi befektetési partnerek kötelezettséget vállalnak a termelés meghatározott részének megvásárlására, az uniós munkavállalók foglalkoztatására és az uniós értékláncokba való integrációra;

65. mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a jelentős nem uniós technológiai vállalatok gyorsuló ütemben szilárdítják meg piaci erejüket a mesterséges intelligencia és a kvantumtechnológiák terén; felhívja a Bizottságot annak értékelésére, hogy a meglévő uniós mechanizmusok megfelelő eszközökkel rendelkeznek-e a nem hagyományos ügyletek, például az olyan bérleti és licencmegállapodások (HALO) felderítésére, felülvizsgálatára és szükség esetén leállítására, amelyek az összefonódások bejelentési küszöbértékeinek és a közvetlen külföldi befektetések átvilágításának megkerülésével aláássák az EU gazdasági biztonságát a stratégiailag érzékeny ágazatokban;

66. tudomásul veszi Japánnak a ritkaföldfém-ellátás 2010-es zavarát követően a gazdasági biztonsági keret megerősítése terén szerzett tapasztalatait, amelyek rávilágítottak az egyetlen beszállítótól való túlzott függőség stratégiai kockázataira; példaként kiemeli az ország

Gazdasági, Kereskedelmi és Ipari Minisztériumának szerepét a beruházások átvilágításának, az exportellenőrzéseknek és az ipari rezilienciával kapcsolatos intézkedéseknek a koordinálásában;

67. felhívja az EU-t, hogy vonja le a tanulságokat abból a szerepből, amelyet az Egyesült Államokba irányuló külföldi befektetéseket vizsgáló bizottság játszott a befektetések átvilágítására és a kritikus technológiák védelmére vonatkozó koherens és összehangolt megközelítés biztosításában a különböző ügynökségek és intézmények körében;

68. hangsúlyozza, hogy a kritikus infrastruktúrát érintő beruházások fokozott éberséget igényelnek, mivel a tulajdonlásban, az irányításban vagy az operatív ellenőrzésben bekövetkező változások közvetlenül befolyásolhatják az ellátás biztonságát és folytonosságát, beleértve különösen a külkereskedelem és a katonai mobilitás szempontjából kritikus fontosságú főbb közlekedési és logisztikai csomópontokat, valamint az energiatermelési, -átviteli, -elosztási és -tárolási infrastruktúrát; mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az EU kritikus infrastruktúrája egyre nagyobb mértékben függ a magas kockázatú szállítóktól; arra a következtetésre jut, hogy az EU megkettőzte a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségét a kiemelt kockázatot jelentő harmadik országokból származó tiszta technológiák behozatala során, különösen a szélenergia, a napenergia és az akkumulátorok terén, megjegyezve, hogy ezek gyakran rendelkeznek távfelügyeleti és -frissítési képességekkel, ami az energiahálózatok, a közlekedési rendszerek és más kritikus infrastruktúrák esetében jelentősen megnöveli az adatszivárgás, a rendszerzavarok vagy a távoli beavatkozás kockázatát; úgy véli, hogy az ilyen strukturális függőségek gazdasági kényszerítésnek és biztonsági sebezhetőségeknek teszik ki az EU-t a fokozott geopolitikai verseny idején, és sürgeti az EU-t, hogy váljon önállóbbá ezekben az ágazatokban; üdvözli a kiberbiztonsági jogszabály[14] felülvizsgálatát, amely lehetőséget kínál annak biztosítására, hogy a kritikus infrastruktúrák üzemeltetői ne használhassanak olyan távellenőrzési képességekkel rendelkező rendszereket, amelyeket magas kockázatú forgalmazók által engedélyezett technológia gyártott vagy ilyen technológiával készültek;

69. alapvető fontosságúnak tartja, hogy a Bizottság nagyobb szerepet játsszon az EU gazdasági biztonságának garantálásában, összhangban az Európai Unió működéséről szóló szerződés 207. cikke szerinti, az EU közös kereskedelempolitikára vonatkozó

---

14 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/881 rendelete (2019. április 17.) az ENISA-ról (az Európai Uniós Kiberbiztonsági Ügynökségről) és az információs és kommunikációs technológiák kiberbiztonsági tanúsításáról, valamint az 526/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről (kiberbiztonsági jogszabály), HL L 151., 2019.6.7., 15. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/881/oj).

kizárólagos hatáskörével; e tekintetben rámutat arra, hogy a külföldi támogatásokról szóló rendelet[15] hatékony és eredményes uniós szintű eszköz a belső piac torzulásoktól való védelmére, és hangsúlyozza annak jelentős visszatartó erejét; alapvető fontosságúnak tartja, hogy végső soron a Bizottság legyen felelős az EU-ba irányuló közvetlen külföldi befektetések engedélyezéséért vagy blokkolásáért, amennyiben azok az egész EU-ra kiterjedő gazdasági biztonsági kockázatokat idéznek elő; figyelmeztet arra, hogy az ilyen döntések tagállami hatáskörbe utalása a negatív verseny kialakulásának kockázatával jár, amelynek során a beáramló befektetésekért folytatott verseny az EU kollektív érdekeire nézve káros ügyletek jóváhagyására készteti az egyes tagállamokat; felhívja a Bizottságot, hogy teljes mértékben és határozottan, hivatalból indított vizsgálatok révén is használja ki a külföldi támogatásokról szóló rendelet szerinti hatásköreit, és ezáltal kezelje az újonnan megjelenő kijátszási gyakorlatokat, például a „vámkiszervezést”, ahol exportőrök harmadik országokban vagy az EU-n belül gyártólétesítményeket vásárolnak fel vagy hoznak létre vagy azért, hogy az áruk új származási helyét ekként biztosítva megkerüljék a meglévő uniós dömpingellenes vagy szubvencióellenes vámokat, vagy pedig azért, hogy monopolhelyzetbe kerüljenek az uniós piacon;

70. hangsúlyozza, hogy gazdaságbiztonsági kockázatok akkor is felmerülnek, ha a kiáramló beruházások, a stratégiai partnerségek vagy a vállalati szerkezetátalakítások lehetővé teszik az érzékeny technológiák, termelési képességek vagy műszaki know-how EU-n kívüli átadását, fejlesztését vagy bővítését, többek között zöldmezős beruházások, közös vállalkozások, engedélyezési megállapodások, szerződéses gyártás vagy a kulcsfontosságú kutatási-fejlesztési és gyártási tevékenységek áthelyezése révén; hangsúlyozza, hogy az ilyen transzferek gyengíthetik az EU hosszú távú ipari bázisát vagy technológiai vezető szerepét;

71. tudomásul veszi a Bizottság kiáramló befektetésekre vonatkozó ajánlásait, és hangsúlyozza, hogy uniós szinten közös értelmezést kell kialakítani a befektetésekből, partnerségekből vagy vállalati szerkezetátalakításból eredő lehetséges kockázatokról; hangsúlyozza a célzott, kockázatalapú, bizonyítékokon alapuló és arányos megközelítés fontosságát, amely az egyértelműen azonosított és jól meghatározott kockázatokra korlátozódik a jogszerű gazdasági tevékenységekre gyakorolt nem kívánt tovagyűrűző hatások elkerülése, valamint annak biztosítása érdekében, hogy az EU versenyképessége, innovációs kapacitása és jogszerű globális gazdasági szerepvállalása ne sérüljön; felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a kiáramló befektetések azon átvilágítási keretére,

---

15 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2560 rendelete (2022. december 14.) a belső piacot torzító külföldi támogatásokról (HL L 330., 2022.12.23., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj).

amelynek célja, hogy mielőbb kezelje a kritikus technológia kiszivárgásának kockázatát;

72. hangsúlyozza, hogy gazdasági biztonságának megőrzése érdekében az EU-nak fenn kell tartania tényleges ellenőrzését, döntéshozatali kapacitását, működési autonómiáját vagy stratégiai nélkülözhetetlenségét a kritikus technológiák terén, beleértve különösen a fejlett félvezetőket és mikroelektronikát, a felhő- és adatinfrastruktúrát, a mesterséges intelligenciát és a nagy teljesítményű számítástechnikát, a kvantumtechnológiákat, a fejlett robotikát, az űralapú és műholdas rendszereket, a kiberbiztonságot és a titkosítási technológiákat, valamint az energiával kapcsolatos kulcsfontosságú technológiákat, mivel ezek Európa technológiai és gazdasági szuverenitásának alapvető pillérei; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy ezeken a területeken célzottan és bizalmas jelleggel értékeljék és kezeljék a beruházásokkal kapcsolatos kockázatokat;

73. hangsúlyozza, hogy az EU-nak teljes mértékben részt kell vennie a kialakulóban lévő félvezető-koordinációs keretekben; hangsúlyozza, hogy az EU jelenleg alulreprezentált az ilyen megállapodásokban, annak ellenére, hogy egyes uniós vállalkozások stratégiai szerepet játszanak a globális félvezető-ellátási láncokban;

74. hangsúlyozza, hogy a stratégiailag érzékeny ágazatokban a szellemi tulajdon és az ipari know-how olyan alapvető stratégiai eszközök, amelyek ellenőrzése és elhelyezkedése alapvető fontosságú az EU gazdasági biztonsága szempontjából; hangsúlyozza, hogy az állami támogatásnak, a közbeszerzési döntéseknek és a külföldi beruházások engedélyezésének olyan biztosítékokat kell tartalmazniuk, amelyek garantálják, hogy az EU-ban létrehozott vagy kifejlesztett kritikus szellemi tulajdon továbbra is ténylegesen az EU-ban legyen beágyazódva, és azt ne vigyék el az EU-n kívülre oly módon, amely aláássa az EU technológiai vezető szerepét és ipari kapacitását;

75. hangsúlyozza, hogy a gazdasági biztonságot érintő kockázatok a befektetést követően is felmerülhetnek; hangsúlyozza továbbá, hogy az uniós befektetésátvilágítási keret célkitűzéseinek maradéktalan teljesítése érdekében szükség van a befektetést követő fejlemények – többek között az irányítás, a stratégiai döntéshozatal, valamint a kritikus technológiák vagy know-how esetleges átadása – hatékony nyomon követésére és kockázatértékelésére;

Gazdasági biztonság az ágazati politikákban

76. úgy véli, hogy a tengeri szállítási útvonalak, kikötők és logisztikai szolgáltatások kritikus fontosságú gazdasági biztonsági eszközök, és hangsúlyozza, hogy a hajózás szabadságának megőrzését az EU kulcsfontosságú diplomáciai és katonai célkitűzésének kell tekinteni;

erősebb uniós szintű vészhelyzeti tervezésre és összehangolt felkészültségi mechanizmusokra szólít fel a főbb tengeri szűk keresztmetszeteket, például a Hormuzi-szorost érintő tartós zavarok kezelése érdekében;

77. felszólít egy uniós légi árufuvarozási rezilienciamechanizmus létrehozására az alapvető áruk (pl. egészségügyi felszerelések és kritikus alkatrészek) tekintetében, beleértve a gyors kapacitásmobilizálást és az egyszerűsített engedélyezési eljárásokat válságidőszakokban.

78. felszólít a vasúti árufuvarozási folyosók stratégiai megközelítésére, prioritásként kezelve az EU belső árufuvarozási hálózatának megerősítését és integrációját a meglévő hatékonysági problémák és szűk keresztmetszetek kezelése érdekében, ugyanakkor támogatva a harmadik országokkal való diverzifikált és reziliens összeköttetéseket is, többek között az Európa és Ázsia közötti útvonalak mentén; hangsúlyozza, hogy szükség van a vasúti árufuvarozást támogató folyosók infrastruktúrájára, üzemeltetőire és digitális rendszereire vonatkozó kockázatértékelésre;

79. megjegyzi, hogy a tengeri biztosítási díjak és kockázati besorolások válságok idején de facto kereskedelmi akadályokká válhatnak; uniós szintű együttműködésre szólít fel a biztosítókkal, az osztályozási szereplőkkel és a hajózási társaságokkal a kritikus szállítmányok folytonosságának biztosítása és a kényszerítéssel történő manipuláció megelőzése érdekében;

80. felszólít a hajózási és konténeradatok fokozott felhasználására a kényszerítés, a kijátszás és a jogellenes eltérítés felderítése érdekében, beleértve az EU azon képességének javítását, hogy azonosítsa a szankciók kijátszására használt szokatlan útvonalakat és átrakodási csomópontokat;

81. üdvözli, hogy az uniós vámkódex újratervezésének részeként a kritikus inputok és alapvető áruk tekintetében bevezették az uniós válságüzemmódú vámügyi és határforgalmi „gyorssávot”, és megjegyzi, hogy azt jelentős zavarok esetén harmonizált kritériumokkal kell aktiválni, hogy elkerülhető legyen a tagállamok közötti széttagoltság;

82. felszólít a globális navigációs műholdrendszer (GNSS) nagyszabású zavaraival – többek között a légi közlekedést érintő zavarással és megtévesztéssel (spoofing) – szembeni uniós reziliencia megerősítésére tartalék navigációs protokollok és biztonságos helymeghatározási alternatívák, valamint megbízható észlelő és enyhítő rendszerek bevezetése révén, beleértve adott esetben a kritikus műveletekhez szükséges, mesterséges intelligencia által támogatott képességeket is;

83. figyelmeztet arra, hogy a drónok főbb európai repülőterekre való ismételt behatolásai komoly sebezhetőségeket tártak fel az európai légtérben, és jelentős zavarokat okoztak a légi közlekedésben és az árufuvarozási útvonalakon; hangsúlyozza, hogy a kritikus infrastruktúrák, például a légi közlekedési csomópontok védelmét gazdasági biztonsági prioritásként kell kezelni, ami összehangolt uniós szintű intézkedéseket tesz szükségessé a kritikus közlekedési infrastruktúrák működési zavarainak megelőzése érdekében;

84. hangsúlyozza, hogy a közvetlen külföldi befektetések átvilágításáról szóló felülvizsgált rendeletben előírtaknak megfelelően a kritikus energetikai infrastruktúrát, például a cseppfolyósítottföldgáz-terminálokat (LNG-terminálokat), a rendszerösszekötőket, a tárolólétesítményeket vagy a villamosenergia-hálózatokat gazdasági biztonsági eszközként kell kezelni, a tulajdonlás, az ellenőrzés és a kulcsfontosságú szolgáltatók fokozott ellenőrzése mellett;

85. célzott uniós tervet szorgalmaz a nukleárisüzemanyag-ciklus magas kockázatú függőségeinek csökkentésére, beleértve az összehangolt diverzifikációt és a vészhelyzeti beszerzési protokollokat is;

86. megjegyzi, hogy az EU-ban a közelmúltban bekövetkezett nagyszabású áramkimaradás rávilágított mind a hálózati stabilitás, mind a kritikus energetikai infrastruktúrát támogató digitális ellenőrzési rendszerek sebezhetőségére, és azonnali, lépcsőzetes gazdasági hatásokat eredményezett, ami a harmadik országoktól való fokozott függőség kockázatával jár;

87. hangsúlyozza, hogy az EU adatközpont-kapacitása továbbra sem elegendő a nagy teljesítményű és fejlett számítástechnika iránti gyorsan növekvő kereslet kielégítéséhez, mivel Európa a globális hiperméretű adatközpont-kapacitásnak csupán mintegy 15%-át tudja a magáénak, miközben az európai kereslet két számjegyű éves ütemben növekszik;

88. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a stratégiai eszköznek minősülő tenger alatti kábelek, leszállóhelyek és kulcsfontosságú internetes csomópontok tulajdonjogát, üzemeltetését és karbantartási szerződéseit fokozott átvilágításnak vessék alá;

89. célzott védelmet kér a stratégiai digitális induló vállalkozások ellenséges felvásárlásával szemben, beleértve a kisebbségi részesedések, az átváltható eszközök és a szellemi tulajdon átruházására vonatkozó megállapodások átvilágítását, miközben megfelelő, magas szintű csatornákat biztosítanak az uniós beruházások számára;

90. aggodalommal jegyzi meg, hogy az 5G biztonsággal kapcsolatos uniós eszköztár végrehajtása terén a tagállamok által elért eredményekről szóló második jelentés szerint 14 tagállam még nem vezetett be korlátozásokat a magas kockázatú beszállítókra

vonatkozóan, ami jelentős biztonsági sebezhetőségeket jelent; üdvözli a kiberbiztonsági jogszabály magas kockázatú esetekre vonatkozó felülvizsgálatára irányuló javaslatban felvázolt kockázatalapú megközelítést és szigorúbb végrehajtást;

91. hangsúlyozza, hogy az EU gazdasági biztonságának megerősítése megköveteli, hogy az élvonalbeli technológiák terén működő uniós vállalatokat megvédjék a kényszerítéstől, és az egyenlő versenyfeltételek előmozdítása révén támogassák azokat;

92. hangsúlyozza, hogy az EU digitális szabályozási kerete szuverenitásának alapvető pillére; hangsúlyozza, hogy e keret végrehajtását nem befolyásolhatja a kereskedelmi vitákból eredő külső nyomás vagy megtorló intézkedésekkel való fenyegetés;

93. üdvözli az uniós kvantumjogszabályra, a számítási felhő és a mesterséges intelligencia fejlesztéséről szóló jogszabályra, valamint a csipekről szóló jogszabály felülvizsgálatára irányuló, küszöbön álló javaslatokat; hangsúlyozza, hogy annak hatékonysága az erős kereskedelmi és beruházási dimenzión fog múlni, köztük a kapacitásbővítést és a piaci bevezetést támogató intézkedéseken, a globális értékláncokhoz való hozzáférés megkönnyítésén és a hasonlóan gondolkodó országokkal való partnerségeken;

94. elismeri, hogy a kritikus fontosságú gyógyszerek hiánya gazdasági biztonsági sebezhetőséget jelent; célzott kereskedelmi és közbeszerzési eszközöket szorgalmaz annak érdekében, hogy vészhelyzetekben biztosítsák az alapvető gyógyszerekkel, azok hatóanyagaival és kulcsfontosságú bemeneti anyagaival való ellátás folytonosságát;

95. felszólít a gyógyszerhatóanyagok, a kiindulási anyagok és a kulcsfontosságú prekurzorok tekintetében meglévő függőségek kiemelt enyhítésére – többek között diverzifikált ellátási láncok útján – azokban az esetekben, amikor a gyártás koncentrált, és exportkorlátozások valószínűsíthetők;

96. felszólít az orvostechnikai eszközök, az in vitro orvostechnikai eszközök és kulcsfontosságú alkotóelemeik gyártása terén az egyetlen forrástól való függőségek uniós feltérképezésére és enyhítésére, és hangsúlyozza, hogy célzottan diverzifikálni kell a gyártást és növelni kell a belföldi gyártást;

97. felszólít az egészségügyiadat-infrastruktúra és az egészségügyi rendszereket támogató felhőalapú szolgáltatások kockázatalapú védelmére, beleértve a folytonossági követelményeket és az ellenséges szándékú hozzáféréssel vagy zavarással szembeni biztosítékokat;

98. hangsúlyozza, hogy a gyógyszerhamisítványok harmadik országokból érkező beáramlása aláássa a biztonságot és a közbizalmat; szorosabb

együttműködésre szólít fel a vámügyi végrehajtás terén a hamisított gyógyszerekről szóló irányelvben[16] meghatározott nyomonkövethetőségi követelmények megerősítése érdekében;

99. hangsúlyozza, hogy a tőkepiaci unió megerősítése és kiteljesítése, valamint az európai magánmegtakarítások stratégiai iparágak felé történő mozgósítása csökkentheti a külső finanszírozástól való függőséget, és megakadályozhatja a kritikus eszközök és technológiák feletti ellenőrzés elvesztését;

100. hangsúlyozza, hogy a pénzügyi üzenetküldő rendszerek, köztük a SWIFT, kritikus infrastruktúrát jelentenek a globális pénzügyi rendszer és az EU külkereskedelmének működése szempontjából; megjegyzi, hogy a múltbeli geopolitikai feszültségek és szankciórendszerek megmutatták az ilyen rendszerekhez való hozzáférés következményeit; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell az EU pénzügyi infrastruktúrájának rezilienciáját, autonómiáját és jogbiztonságát, többek között az olyan indokolatlan külső beavatkozással vagy zavarással szembeni biztosítékok révén, amelyek befolyásolhatják a gazdasági tevékenység folytonosságát;

Többoldalú szerepvállalás és partnerségek

101. megerősíti az EU elkötelezettségét egy szabályokon alapuló multilaterális kereskedelmi rendszer mellett, amelyben a WTO a legfejlettebb keret a globális gazdasági egymásrautaltság kezelésére és a gazdaságbiztonsági kockázatok kiszámítható és megkülönböztetésmentes kezelésére;

102. sajnálja azonban, hogy a WTO jelenlegi formájában nem kezeli a tagjai közötti aszimmetriákat a piaci nyitottság és a tisztességes verseny iránti elkötelezettség tekintetében, és diszfunkcionális vitarendezési rendszerrel rendelkezik; hangsúlyozza, hogy a WTO érdemi reformja, beleértve a teljes mértékben működőképes vitarendezési rendszer helyreállítását is, elengedhetetlen a rendszerszintű kockázatok kezeléséhez, a tisztességtelen gyakorlatok megfékezéséhez és a kereskedelmi viták eszkalálódásának megelőzéséhez; elismeri, hogy amíg nem történik meg ez a reform, az EU-nak meg kell erősítenie saját képességét arra, hogy önállóan lépjen fel és hatékonyan reagáljon a gazdaságbiztonsági kockázatokra, a növekvő vámokra és a kölcsönösség hiányára a piaci nyitottság terén; úgy véli, hogy az EU-nak vezető szerepet kell vállalnia a hasonlóan gondolkodó középhatalmak egy olyan koalíciójának létrehozásában, amely gazdasági kényszerítés esetén

---

16 Az Európai Parlament és a Tanács 2011. június 8-i 2011/62/EU irányelve az emberi felhasználásra szánt gyógyszerek közösségi kódexéről szóló 2001/83/EK irányelvnek a hamisított gyógyszerek jogszerű ellátási láncba való bekerülésének megakadályozása tekintetében történő módosításáról (HL L 174., 2011.7.1., 74. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/62/oj).

egyértelmű keretet biztosít a kollektív reagáláshoz és a kölcsönös segítségnyújtáshoz;

103. érdeklődéssel veszi tudomásul Maroš Šefčovič, a kereskedelemért és a gazdasági biztonságért felelős biztos azon álláspontját, amely szerint újra kell értékelni a legnagyobb kedvezmény elvét annak fényében, hogy egyes WTO-tagok drámaian növelték részesedésüket a globális kereskedelemben, miközben saját piacaikat viszonylag zártan tartották; kéri annak értékelését, hogy a legnagyobb kedvezmény elve hogyan tükrözhetné jobban a jelenlegi kereskedelmi környezet realitásait;

104. ösztönzi a megbízható partnerekkel és a hasonlóan gondolkodó gazdaságokkal való szorosabb és strukturáltabb együttműködést a kereskedelmi és ellátási zavarokkal szembeni hálózatos reziliencia kiépítése érdekében, többek között a kritikus technológiák és infrastruktúrák megbízható beszállítói hálózatai révén, amelyeknek túl kell mutatniuk a műszaki megfelelésen azáltal, hogy olyan, nem technikai, irányításalapú kritériumokat foglalnak magukban, amelyek kezelik a külföldi állami befolyás alatt álló beszállítók jelentette rendszerszintű kockázatokat, továbbá összehangolt felkészültség, kölcsönös támogatási megállapodások és a készletfelhalmozás, a válságokra való reagálás és a kritikus ellátási láncok védelme melletti kiegészítő megközelítések révén; felhívja a Bizottságot, hogy gondoskodjon arról, hogy a gazdaságbiztonsági kockázatoknak kitett partnerek tapasztalatait szisztematikusan figyelembe vegyék az EU gazdasági biztonsági értékeléseiben, felkészültségi tervezésében és külső koordinációjában;

105. üdvözli a G7-ek keretében kidolgozott gazdasági biztonsági kezdeményezéseket; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az EU proaktív és látható szerepet játsszon e kezdeményezések végrehajtásában és nyomon követésében, biztosítva ugyanakkor a G7-ek kötelezettségvállalásai és az EU saját gazdasági biztonsági eszköztára közötti koherenciát;

106. kitart amellett, hogy az átláthatóság, az elszámoltathatóság és a megalapozott parlamenti felügyelet biztosítása érdekében a Parlament és különösen annak Nemzetközi Kereskedelmi Bizottsága döntő szerepet játszik a kereskedelmi és beruházási vonatkozású gazdaságbiztonsági vonatkozású intézkedések demokratikus ellenőrzésében, köztük azok kialakításának, végrehajtásának és felülvizsgálatának valamennyi szakaszában; kéri a Bizottságot, hogy a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó legjobb intézményközi gyakorlattal összhangban biztosítson hozzáférést a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság számára a gazdasági biztonsági stratégia végrehajtásával kapcsolatos valamennyi releváns dokumentumhoz; kéri, hogy a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottságot vonják be a 2025. december 3-i közös közleményben javasolt gazdasági biztonsági hálózatba; hangsúlyozza, hogy rendszeres

strukturált párbeszédet kell folytatni a Parlamenttel a gazdasági biztonsági prioritásokról, kockázatokról és kockázatcsökkentési stratégiákról;

107. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot egy olyan intézményi és irányítási keretre, amely lehetővé teszi egy átfogó gazdasági biztonsági stratégia kidolgozását és végrehajtását a Parlamenttel és a Tanáccsal, valamint az összes többi érintett köz- és magánszférabeli érdekelt féllel közösen;

°

° °

108. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Bizottságnak és a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.